

ՀՀ կառավարության
2004 թվականի
-ի

N Ն որոշման

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ
ՎԵՐԳԵՏՆՅԱ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ
ԱՆՎՏԱՆԳ ԱՊԱԿԻՆԵՐԻ

I. ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՈԼՈՐՏԸ

1. Սույն տեխնիկական կանոնակարգը տարածվում է արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի 7007 11 10, 7007 21 910 ծածկագրերին համապատասխան անվտանգ բազմաշերտ ապակիների և մխած ապակիների (այսուհետև՝ ապակիներ) վրա, որոնք օգտագործվում են բոլոր մակրոկլիմայական շրջաններում շահագործվող վերգետնյա տրանսպորտային միջոցների, տրակտորների, գյուղատնտեսական և բեռնամբարձիչ մեքենաների համար:

2. Սույն տեխնիկական կանոնակարգով սահմանվում են ապակիներին ներկայացվող տեխնիկական, ինչպես նաև դրանց մակնշմանը, փաթեթավորմանը ներկայացվող պահանջները և համապատասխանության հավաստման ընթացակարգերը:

3. Սույն տեխնիկական կանոնակարգը չի տարածվում մոտոցիկլետների և ավտոսահնակների վրա օգտագործվող ապակիների վրա:

4. Ապակիները ենթակա են համապատասխանության պարտադիր հավաստման:

II. ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

5. Սույն տեխնիկական կանոնակարգում կիրառվում են հետևյալ հասկացությունները.
վերգետնյա տրանսպորտ՝ տրանսպորտ, որը ներառում է ավտոտրանսպորտի բոլոր տեսակները և զնաքքների, մետրոյի վագոնները,

ավտոտրանսպորտ՝ արագընթաց տրանսպորտ, որը ներառում է մարդատար, բեռնատար և բազմանպատակային մեքենաներ, ավտոբուսներ և տրոլեյբուսներ,

մարդատար մեքենա՝ փոխադրամիջոց, որում նախատեսված են վարորդից բացի ուրիշ ոչ ավել տեղեր՝ ուղևորների փոխադրման համար,

բազմաշերտ ապակի` արտադրատեսակ կազմված երկու և ավելի շերտերից, որոնք միմյանց միացված են մեկ կամ մի քանի միջանկյալ պլաստմասսե պատվածքի միջնաշերտերով,

մխած ապակի` միաշերտ ապակի ենթարկված հատուկ ջերմամշակման` մեխանիկական հատկությունների բարձրացման և հարվածի դեպքում փշրումը ապահովելու համար,

կորածն ապակի` ապակի, որը կորացված է ոչ պակաս քան մեկ ուղղությամբ,

հողմապակի` ապակի, որն օգտագործվում է տրանսպորտային միջոցների առաջնային որմնաբացվածքի ապակեպատման համար,

հողմապակու սեզմենտի (բացահատի) բարձրություն` կորածն ապակու ներքին մակերևույթից մինչև ապակու եզրով անցնող հարթության միջև առավելագույն հեռավորություն,

այլ ապակի` ապակի, որն օգտագործվում է տրանսպորտային միջոցների կողային և հետին որմնաբացվածքների ապակեպատման համար:

III. ՇՈՒԿԱ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

6. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում համապատասխանության պարտադիր հավաստման ենթակա ապակիների իրացումն առանց համապատասխանության հավաստման արգելվում է:

7. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում համապատասխանության պարտադիր հավաստման ենթակա և շրջանառության մեջ գտնվող ապակիները պետք է ուղեկցվեն համապատասխանության նշանի մակնշմամբ, համապատասխանության սերտիֆիկատով կամ գրանցված համապատասխանության հայտարարագրով:

IV. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ

8. Ապակիները պետք է արտադրվեն սույն տեխնիկական կանոնակարգի և արտադրողի կողմից հաստատված նորմատիվ և տեխնիկական (կոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական) փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

9. Ապակիների կոնստրուկտորական փաստաթղթերում պետք է տրված լինեն հետևյալ տվյալները.

ա) պայմանական նշագիրը` սահմանված որոշակի տեսակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթերով.

բ) գույնը,

գ) չափերը` սահմանային շեղումներով,

դ) կորածն ապակիների համար ձևանմուշի և լայնական կորության նկատմամբ թույլատրելի անհարումը,

ե) հարթ ամրացված ապակիների համար հարթայնության շեղումները՝ միլիմետրերով,
 գ) ապակու եզրից այն հեռավորությունը, որի վրա թույլատրվում է սեղմակների և
 ցածրողների հետքերը և դրանց չափը,

ե) բաց և սահող կողերը,

ը) իջեցվող և շարժական ապակիների կողերի մշակման եղանակը,

թ) հողմապակու տեղադրման անկյունը, որը գտնվում է տրանսպորտային միջոցի
 լայնական առանցքով անցնող ուղղահայաց հարթությունում և ձևավորվում է հողմապակու
 վերին և ստորին եզրերով անցնող ուղղահայաց և ուղիղ գծով:

ժ) հողմապակիների օպտիկական որակի ստուգման համար A, B և 1 գոտիների դիրքը
 և չափերը: Գոտիները նշագրում են տրանսպորտային միջոցներ արտադրող
 կազմակերպությունների կողմից տրված պահանջներին համապատասխան,

ժա) հողմապակիների վրա մթնեցման շերտերի առկայության դեպքում՝ դրանց
 չափերը և բնութագրերը,

ժբ) շրջանակով և կիպարարով փակվող շերտերի լայնությունը,

ժգ) մակնշման տեղը,

ժդ) 70 %-ից պակաս լուսաթափանցելիությամբ ապակիների համար
 լուսաթափանցման չափի և տեսակի մակնշումը:

10. Ապակիների չափերը և դրանց սահմանային շեղումները պետք է
 համապատասխանեն կոնստրուկտորական փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին և
 չպետք է գերազանցեն 1-ին աղյուսակով և սույն տեխնիկական կանոնակարգի 11-րդ կետով
 սահմանված արժեքները:

Աղյուսակ 1

Ապակու տեսակը	Մակերեսը, մ ² , ոչ ավել	Հաստությունը, մմ
Բազմաշերտ հարթ	2	4-7,5
Բազմաշերտ կոր	2,5	5-7,5
Մխած ապակի հարթ	2,3	3-6
Մխած լապակի կոր	1,5	

11. Հարթ ապակիների չափերի սահմանային շեղումները չպետք է լինեն $\pm 2,0$ մմ-ից
 ավելի:

Ապակիների հաստության սահմանային շեղումները չպետք է գերազանցեն.

ա) բազմաշերտ ապակիներիինը $\pm 0,4$ մմ

բ) ամրացված ապակիներիինը $\pm 0,3$ մմ:

Մխած ապակիների հաստության շեղումները չպետք է գերազանցեն $\pm 0,2$ մմ-ից:

12. Էլեկտրագնացքների և ներքին այրման շարժիչներով գնացքների ուղևորատար
 վագոնների ապակեպատման համար նախատեսված ապակիների չափերը և դրանց
 սահմանային շեղումները պետք է համապատասխանեն սույն տեխնիկական կանոնակարգի

IX բաժնով սահմանված էլեկտրագնացքների և դիզել-գնացքների ուղևորատար վագոնների ապակիների ստանդարտով սահմանված նորմերին:

13. Հողմապակիները պետք է արտադրված լինեն 0,76 մմ հաստությամբ թաղանթով բազմաշերտ ապակուց: Մինչև 30 կմ/ժ արագությունը զարգացնող դանդաղընթաց տրանսպորտային միջոցների համար թույլատրվում է ամրացված ապակուց հողմապակու արտադրումը:

14. Սահմանված ձևից հարթ ապակիների և կորածև ապակիների հարթությունների շեղումները պետք է տրված լինեն որոշակի տեսակի ապակիների նորմատիվ և կոնստրուկտորական փաստաթղթերով:

15. Ապակիների բաց և սահուն կողերը պետք է լինեն հղկված, փակ անշարժները՝ բթացված:

Չի թույլատրվում ապակիների բաց կողերի վրա կոտրվածքներ:

Ապակիների սահող և անշարժ փակ կողերի վրա թույլատրելի կոտրվածքների (ջարդվածքների) չափերը և քանակը պետք է սահմանվեն որոշակի տեսակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթերով:

16. Ավտոտրանսպորտային միջոցների և տրամվայների հողմապակու լուսաթափանցելիությունը պետք է լինի 75 %-ից ոչ պակաս, առջևի դռների ապակիներին և առջևի կողային ապակիներին (առկայության դեպքում)՝ 70 %-ից ոչ պակաս, այլ ապակիներին՝ 60 %-ից ոչ պակաս:

Ապակեպատված կամ լուսանցքային տանիքի, մարդատար մեքենաների B գոտուց և այլ տրանսպորտային միջոցների համար 1-ին գոտուց մթնեցված շերտերից դուրս գտնվող սահմաններում լուսաթափանցելիությունը չի նորմավորվում:

Հողմապակիների գոտիների որոշումը տրված է սույն տեխնիկական կանոնակարգի VIII բաժնում:

Ջերմակլանող հողմապակիները չպետք է աղավաղեն սպիտակ, դեղին, կարմիր, կանաչ և կապույտ գույների ճիշտ ընկալումը:

17. Հողմապակիների օպտիկական աղավաղումները (էկրանի վրա պրոյեկտված շրջականի տրամագծի փոփոխությունը) A և 1-ին գոտիներում չպետք է գերազանցեն $\pm 2,5$ մմ (2) և B գոտում՝ ± 7 մմ (6) արժեքները:

Հողմապակու եզրից 100 մմ հեռավորության վրա գտնվող A և 1-ին գոտիների բոլոր մասերի համար թույլատրվում է 123 մմ (25) երկրորդային պատկերի շեղում:

Վերգետնյա տրանսպորտային հողմապակիների համար ծայրամասային գոտու եզրից 25 մմ հեռավորության վրա, տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների հողմապակիների համար՝ 100 մմ հեռավորության վրա օպտիկական աղավաղումները և երկրորդային պատկերների շեղումները չեն նորմավորվում: Երկու կեսով հողմապակիների համար հարակից բաժանող կանգնակի նկատմամբ 35 մմ լայնակի շերտում օպտիկական ցուցանիշները չեն նորմավորվում:

18. Ապակիների թույլատրելի արատները պետք է սահմանված լինեն որոշակի տեսակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթով:

Բազմաշերտ ապակիներին ներկայացվող պահանջները

19. Բազմաշերտ ապակաթերթերի թույլատրելի շեղվածությունը մեկը մյուսի նկատմամբ և սոսնձաթաղանթի ելքը պետք է սահմանված լինի որոշակի տեսակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթերով:

20. Հողմապակիները (40 ± 2) °C և մինուս (20 ± 2) °C ջերմաստիճաններում պետք է դիմանան (227 ± 2) գ զանգվածով գնդի հարվածին:

Գնդի անկման բարձրության և հարվածի հակադիր ուղղությամբ առանձնացված բեկորների զանգվածը պետք է համապատասխանի 2-րդ աղյուսակով սահմանված արժեքներին:

Աղյուսակ 2

Ապակու հաստությունը, մմ	Անկման բարձրությունը, մ, $^{+0,025}_0$, ջերմաստիճանում		Բեկորների զանգվածը, գ, ոչ ավել
	- 20 °C	+40 °C	
Մինչև 4,5 ներառյալ	8,5	9,0	12
4,5-ից բարձր մինչև 5,5 ներառյալ	9,0	10	15
5,5-ից » 6,5 »	9,5	11	20
6,5-ից »	10	12	25

Յուրաքանչյուր ջերմաստիճանում փորձարկման ենթարկված տաս նմուշից ութը չպետք է բաժանվեն առանձին մասերի և 8-ից ոչ պակաս գնդեր չպետք է անցնեն նմուշների միջով:

21. Հողմապակիները պետք է լինեն կայուն ($4_0^{+0,025}$) մ բարձրությունից, 82 մմ-ին մոտ տրամագծով, (2260 ± 20) գ զանգվածով գնդի հարվածով ծակատման նկատմամբ: Հարվածից հետո 5 վ-ում ապակու միջով չպետք է անցնի գունդը:

22. Հողմապակիները պետք է դիմանան ($1,5_{-0,005}^{+0}$) մ բարձրությունից մանեկենի անկման հարվածին: Հարվածի ժամանակ պետք է ձևավորվի բազմակի շառավղային և շրջանաձև ճաքեր: Հարվածի կետից մինչև մոտակա շրջանաձև ճաքի հեռավորությունը պետք է լինի 80 մմ-ից ոչ ավել: Ապակու բեկորները չպետք է առանձնանան սոսնձաթաղանթից: հարվածի կետի կենտրոնում 60 մմ տրամագծով շրջանակում թույլատրվում է երկու կողմից ճաքեր մեկ կամ մի քանի 4 մմ-ից ոչ ավել լայնությամբ բեկորների առանձնացում:

Հարվածի կողմից միջանկյալ շերտը 20 սմ²-ից ավելի մակերեսով հատվածամասում չպետք է մերկանա: Թույլատրվում է 35 մմ երկարության միջանկյալ շերտի վրա ճեղքվածքների առաջացում:

23. Ապակիները, բացի հողմապակիներից, պետք է դիմանան (227±2) գ զանգվածով գնդի հարվածին: Գունդը չպետք է անցնի նմուշի միջով: Գնդի անկման բարձրությունը և հարվածի հակադիր ուղղությամբ առանձնացված բեկորների զանգվածը պետք է համապատասխանի 3-րդ աղյուսակով սահմանված արժեքներին:

Մինչև 0,1 մ² մակերեսը ներառյալ և 300 մմ-ից պակաս լայնությամբ ապակիները մեխանիկական ամրության փորձարկումների չեն ենթարկվում:

Աղյուսակ 3

Ապակու հաստությունը, մմ	Գնդի անկման բարձրությունը, մ, +0,025 0	Բեկորների զանգվածը, գ, ոչ ավել
Մինչև 5,5 ներառյալ	5,0	15
5,5-ից բարձր մինչև 6,5 ներառյալ	6,0	
6,5-ից »	7,0	

24. Ապակիները, բացի հողմապակիներից պետք է դիմանան (1,5⁺⁰_{-0,005}) մ բարձրությունից մանեկենի անկման հարվածին: Հարվածի ժամանակ փորձարկվող նմուշը պետք է ճկվի և ճեղքվի առաջացնելով հարվածի կետի շուրջը կենտրոնացված բազմաքանակ ճաքեր: Թույլատրվում է թաղանթի կտրվածք, սակայն մանեկենի գլուխը չպետք է անցնի ապակու միջով: Չի թույլատրվում սոսնձաթաղանթից մեծ բեկորների առանձնացում:

ճանապարհաշինարարական, գյուղատնտեսական մեքենաների և պաշտպանիչ էկրանների համար բազմաշերտ ապակիները մանեկենի հարվածի փորձարկումների չեն ենթարկվում:

25. Ապակիները պետք է լինեն լուսակայուն: Ապակիների ճառագայթումից հետո լուսանցումը պետք է լինի մինչև ճառագայթումը դրանց լուսանցման 95 %-ից ոչ պակաս և բոլոր դեպքերում ավտոտրանսպորտի հողմապակիների համար՝ 75 %-ից ոչ պակաս և այլ ապակիների համար՝ 70 %-ից ոչ պակաս: Այլ արատների առաջացում չի թույլատրվում:

26. Ապակիները պետք է լինեն խոնավակայուն: Խոնավակայունության փորձարկումներից հետո ապակիների նմուշների վրա չի թույլատրվում բշտիկների առաջացում և նմուշներին ապակու շերտատում հատված եզրից 10 մմ-ից ավելի և հատվածից՝ 15 մմ-ից ավել հեռավորության վրա:

27. Ապակիները պետք է լինեն ջերմակայուն: Ջերմակայունության փորձարկումներից հետո ապակիների նմուշների վրա չի թույլատրվում բշտիկների առաջացում և նմուշների

չհատված եզրից 14 մմ-ից ավելի կամ հատվածից՝ 25 մմ-ից ավելի և փորձարկումների ժամանակ առաջացած ցանկացած ճաքից 10 մմ հեռավորության վրա ապակու շերտատում:

Մխած ապակիներին ներկայացվող պահանջները

28. Մխած ապակիները պետք է լինեն մեխանիկականայուն և դիմանան 4-րդ աղյուսակում տրված բարձրություններից (227±2) գ զանգվածով պողպատյա գնդի հարվածին:

Աղյուսակ 4

Գնդի անկման բարձրությունը, մ, $^{+0.025}_0$	Ապակու հաստությունը, մմ
2,0	Մինչև 3,5 ներառյալ
2,5	3,5-ից բարձր մինչև 5,5 ներառյալ
3,0	5,5-ից »

Փորձարկվող ապակիների վեց նմուշներից ոչ պակաս հինգը պետք է դիմանան գնդի հարվածին:

Մինչև 0,1 մ² մակերեսը ներառյալ և 300 մմ-ից պակաս լայնությամբ ապակիները մեխանիկական ամրության փորձարկումների չեն ենթարկվում:

29. Փորձարկումների ժամանակ ապակիների քայքայման բնույթը որոշող 50x50 մմ չափով ցանկացած քառակուսիներում պետք է լինի 40-ից ոչ պակաս և 400 –ից (3 մմ-ից պակաս հաստության ապակիների համար՝ 450) ոչ ավել բեկորներ:

Չի թույլատրվում 3 սմ²-ից ավելի մակերեսով բեկորներ: Թույլատրվում է մի քանի բեկորներ երկարավուն ձևի, եթե դրանք չունեն սուր ծայրեր և պոկվել են ապակու եզրից՝ ստեղծելով 45 ° չգերազանցող անկյուն: Այդ դեպքում բեկորի երկարությունը չպետք է գերազանցի 75 մմ-ից և 60-ից մինչև 75 մմ երկարությամբ բեկորների քանակը չեն գերազանցում 5 հատից:

Հարվածի կետի շուրջ 75 մմ շառավղով շրջանակի, ինչպես նաև 20 մմ լայնությամբ եզրագծի գոտում քայքայման բնույթը չի նորմավորվում:

Ապակիների մակնշումը

30. Յուրաքանչյուր ապակու վրա դրոշմով պետք է լինեն մակնշված հետևյալ տվյալները.

ա) արտադրող կազմակերպության անվանումը և ապրանքային նշանը (առկայության դեպքում),

բ) ապակու տեսակը և տիպի պայմանական նշագիրը՝ սահմանված որոշակի ապակու նորմատիվ փաստաթղթերով,

գ) ապակիները, որոնց լուսաթափանցելիությունը 70 %-ից պակաս է լրացուցիչ պետք է լինի մակնշված «Y» նշանով,

դ) նորմատիվ փաստաթղթի նշագիրը կամ այդ փաստաթղթով նախատեսված պայմանական նշանը,

ե) ավտոտրանսպորտային միջոցների բազմաշերտ ապակիների համար՝ ապակու արտադրման տարին և ամիսը:

31. Ավտոտրանսպորտային միջոցների հողմապակու համար պետք է նշված լինի ապակու տեսակը: Ապակիների տեսակը և նշագիրը պետք է լինի սահմանված որոշակի տեսակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթերով:

32. Արտադրողի և պատվիրատուի միջև կնքված պայմանագրի հիման վրա, կամ որոշակի տեսակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթերով կարող են սահմանվել լրացուցիչ տվյալներ (թղթե պիտակների վրա համարը՝ ըստ կատալոգի, ապակու տեսակը և այլն):

33. Ապակիների փոխադրական տարայի (փաթեթի) վրա պետք է լինի փակցված պիտակ՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

ա) արտադրող կազմակերպության անվանումը և ապրանքային նշանը (առկայության դեպքում),

բ) ապակու տիպի նշագիրը սահմանված որոշակի ապակու նորմատիվ փաստաթղթերով,

գ) չափերը և ապակու տեսակը,

դ) ապակիների քանակը փաթեթում՝ հատ,

ե) թողարկման թվականը,

զ) նորմատիվ փաստաթղթի նշագիրը կամ այդ փաստաթղթով սահմանված պայմանական նշանը,

է) փաթեթավորման թվականը:

34. Փոխադրման տարաների վրա մակնշումը պետք է իրականացվի IX բաժնով սահմանված ցանկում նախատեսված բեռների մակնշման ստանդարտի պահանջներին համապատասխան: Վարվելակարգային նշանները, լրացուցիչ և տեղեկատվական ցուցումները պետք է լինեն սահմանված որոշակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթերով:

Ապակիների փաթեթավորմանը ներկայացվող պահանջները

35. Յուրաքանչյուր ապակի ծածկում են թղթով կամ այնպիսի նյութով, որը չունի քերծելու հատկություն:

36. Ապակիների ձևից և չափերից կախված դրանք պետք է դասավորվեն փոխադրական փաթեթում 12 հատից ոչ ավել: Փոխադրական փաթեթի ձևը և

փաթեթավորման համար անհրաժեշտ նյութերը պետք է լինեն սահմանված որոշակի ապակիների նորմատիվ փաստաթղթերով:

Փաթեթավորումից առաջ բազմաշերտ կորածև հողմապակիների եզրաշերտերը պետք է կողային մասերով լինեն սոսնձային թաղանթով եզրավորված:

37. Փոխադրական փաթեթները տեղադրում են բեռնարկղերի մեջ:

Բազմահարկ բեռնարկղերով փոխադրելու դեպքում դրանց մեջ պետք է նախատեսված լինեն հատուկ միջոցներ, որոնց օգնությամբ բացառվեն ապակիների փոխադրական փաթեթների տեղաշարժը:

38. Փոքր քանակությամբ ապակիների փոխադրումը կարելի է իրականացնել փայտյա արկղերով, լրացուցիչ դրանք ամրացնելով փաթեթավորման պողպատե ժապավենով՝ փոխադրման ժամանակ բացառելով ապակիների տեղաշարժը :

39. Ապակիների յուրաքանչյուր փոխադրման տարա կամ բեռնարկղ պետք է ունենա ապրանքաուղեկից փաստաթուղթ, որի վրա պետք է նշված լինեն սույն տեխնիկական կանոնակարգի 33-րդ կետով սահմանված տվյալները:

Առևտրային կազմակերպությունների համար ապակիների արկղերում կամ բեռնարկղերում պետք է լինի նախատեսված նաև հրահանգ դրանց փաթեթի բացման, ապակիների պահման և տեղադրման վերաբերյալ ցուցումներով:

V. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱՎԱՐԳԵՐԸ

40. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին ապակիների համապատասխանությունը հավաստելու համար արտադրողը, մատակարարը կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը պետք է ունենա Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի օգոստոսի 12-ի «Արտադրանքի կամ ծառայությունների համապատասխանության պարտադիր հավաստման համար կիրառվող սխեմաները և դրանց նույնականացման նշագրերը սահմանելու մասին» N 1170-Ն որոշմամբ սահմանված **1 h, 2 h, 3 h կամ 4 h** հայտարարագրման սխեմայով հավաստված՝ համապատասխանության հայտարարագիր կամ **2 u, 3 u, 4 u, 5 u կամ 6 u** սերտիֆիկացման սխեմայով հավաստված՝ համապատասխանության սերտիֆիկատ: Արտադրողը, մատակարարը կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը ապակիների և (կամ) դրանց փոխադրական տարաների և ապրանքաուղեկից փաստաթղթերի վրա կարող են նշել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի սեպտեմբերի 9-ի «Համապատասխանության նշանի պատկերը, դրան ներկայացվող տեխնիկական պահանջները և կիրառման կարգը սահմանելու մասին» N 1281-Ն որոշմամբ սահմանված ձևի համապատասխանության նշան:

41. Սերտիֆիկացման մարմինը՝ փորձարկումներ կատարելու նպատակով ապակիների նմուշառումն իրականացնում է արտադրողի, մատակարարի կամ նրա լիազոր ներկայացուցչի մասնակցությամբ՝ տվյալ խմբաքանակը բնորոշող նվազագույն բավարար

քանակով՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի IX բաժնում տրված ստանդարտով սահմանված խմբաքանակից դրանց նմուշների ընտրանքին համապատասխան:

42. Ապակիների նույնականացման գործընթացում ստուգում են դրանց մակնշման համապատասխանությունն ապրանքաուղեկից փաստաթղթերում տրված տեղեկատվությանը:

43. Հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիան փորձարկումները պետք է կատարի սույն տեխնիկական կանոնակարգի IX բաժնով սահմանված փորձարկման մեթոդներ սահմանող ստանդարտին համապատասխան:

44. Սերտիֆիկացման մարմինը հայտատուին համապատասխանության սերտիֆիկատ հանձնելու ժամանակ նրա հետ կնքում է համապատասխանության սերտիֆիկատի օգտագործման մասին պայմանագիր, եթե սերտիֆիկացումն իրականացվել է համապատասխանության հավաստման **2 ս, 3 ս, 4 ս կամ 5 ս** սխեմայով:

Համապատասխանության հայտարարագրի և համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողության ժամկետի ընտրությունը պետք է կատարվի ըստ համապատասխանության հավաստման իրականացված սխեմայի.

2 հ կամ 2 ս սխեմայի դեպքում՝ 12 ամիս,

3 ս սխեմայի դեպքում՝ 24 ամիս,

3 հ, 4 ս կամ 5 ս սխեմայի դեպքում՝ 36 ամիս,

1 հ, 4 հ կամ 6 ս սխեմայի դեպքում՝ գործողության ժամկետը սահմանվում է հաշվի առնելով ապակիների ծառայության ժամկետները, բայց 6 ամսից ոչ պակաս:

45. «Համապատասխանության գնահատման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան սերտիֆիկացված ապակիների համապատասխանության հսկողությունն իրականացվում է համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողության ընթացքում, առնվազն տարին մեկ անգամ՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 44-րդ կետում նշված պայմանագրով սահմանված ժամկետներում:

46. Համապատասխանության հսկողության արդյունքների հիման վրա «Համապատասխանության գնահատման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան սերտիֆիկացման մարմինն իրավունք ունի պահպանել իր կողմից տրված համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողության ժամկետը կամ համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողությունը կասեցնել կամ դադարեցնել: Համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողության կասեցման և դադարեցման պայմանները սահմանված են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի օգոստոսի 12-ի N 1170-Ն որոշմամբ:

Համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողությունը կասեցնելու կամ դադարեցնելու դեպքում սերտիֆիկացման մարմինն այդ մասին տեղեկացնում է համապատասխանության սերտիֆիկատը տնօրինողին և գրավոր ծանուցում ստուգումներ իրականացնող իրավասու մարմիններին:

VI. ՉԱՓՈՒՄՆԵՐԻ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՐՈՎՈՒՄԸ

47. Ապակիների չափումների միասնականության ապահովումը պետք է իրականացնել «Չափումների միասնականության ապահովման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

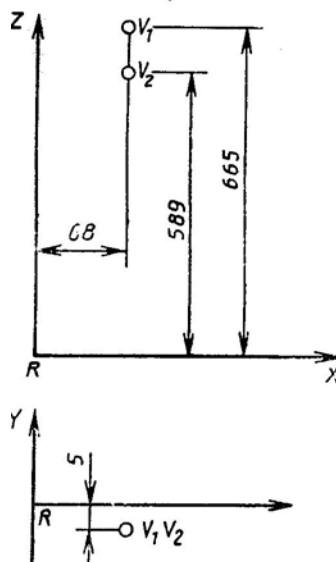
VII. ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

48. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին ապակիների համապատասխանության պետական վերահսկողությունը պետք է իրականացվի «Համապատասխանության գնահատման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

VIII. ՀՈՂՍԱՊԱԿԻՆԵՐԻ ԳՈՏԻՆԵՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Սարդատար ավտոմեքենաների հողմապակիների A և B գոտիների որոշումը

49. Ավտոտրանսպորտի հողմապակիների A և B գոտիները (1-ին գծապատկեր) որոշում են տրանսպորտային միջոցում դրանց տեղակայման անկյան դիրքով (V_1 և V_2 կետեր) վարորդի աչքի պայմանական դիրքին համեմատ:

Գծապատկեր 1

V_1 և V_2 կետերը որոշում են R նստոցի ստուգիչ կետում սկզբնական կորդինատների ուղղանկյուն համակարգի համեմատ, որի x, z առանցքների ուղղությունը համընկնում է

ավտոմեքենայի թափքի նախագծման ժամանակ կիրառվող կորդինատների համակարգի առանցքների ուղղության հետ:

V_1 և V_2 կետերի կորդինատները նստոցի թիկնակի 25° թեքության ժամանակ որոշում են 2-րդ գծապատկերին և 5-րդ աղյուսակին համապատասխան:

Աղյուսակ 5

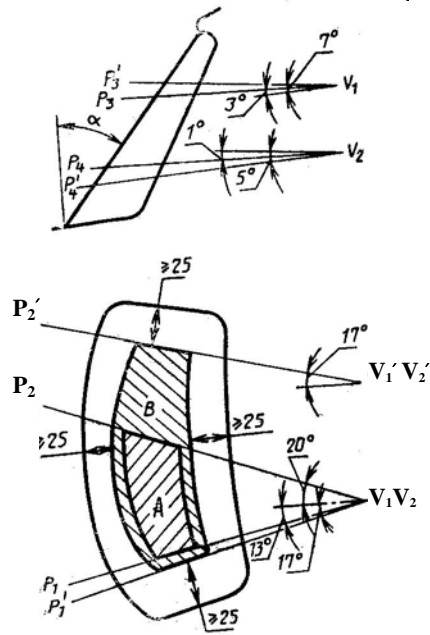
Կետը	Կորդինատները, մմ		
	x	y	z
V_1	68	-5	665
V_2	68	-5	589

Նստոցի թիկնակի թեքության 25° -ից տարբերվող անկյունների դեպքում V_1 և V_2 կետերի համար անհրաժեշտ է 6-րդ աղյուսակին համապատասխան x և z կորդինատների համեմատ մտցնել ուղղումներ:

Աղյուսակ 6

Նստոցի թիկնակի թեքության անկյունը	Կորդինատները, մմ		Նստոցի թիկնակի թեքության անկյունը	Կորդինատները, մմ		Նստոցի թիկնակի թեքության անկյունը	Կորդինատները, մմ	
	x	z		x	z		x	z
5°	-186	28	17°	-71	17	29°	34	-11
6°	-176	27	18°	-62	15	30°	43	-14
7°	-167	27	19°	-53	13	31°	51	-17
8°	-157	26	20°	-44	11	32°	59	-21
9°	-147	26	21°	-35	9	33°	67	-24
10°	-137	25	22°	-26	7	34°	76	-28
11°	-128	24	23°	-17	5	35°	84	-31
12°	-118	23	24°	-9	2	36°	92	-35
13°	-109	22	25°	0	0	37°	100	-39
14°	-99	21	26°	9	-3	38°	107	-43
15°	-90	20	27°	17	-5	39°	115	-47
16°	-81	18	28°	56	-8	40°	123	-52

50. Հողմապակու A, B գոտիների դիրքերի որոշումն իրականացնում են 2-րդ գծապատկերին համապատասխան:

Գծապատկեր 2

1) A գոտին որոշում են ապակու արտաքին մակերևույթի չափերը սահմանափակող չորս հարթություններով: :

ա) V_1 և V_2 կետերով 13° անկյունով դեպի ձախ անցնող P_1 ուղղաձիգ հարթությունով,

բ) V_1 և V_2 կետերով 20° անկյունով դեպի աջ անցնող P_2 ուղղաձիգ հարթությունով,

գ) ավտոմեքենայի միջին երկայնական հարթությանն ուղղահայաց և V_1 կետով 3° անկյունով դեպի վերև անցնող P_3 հարթությունով,

դ) ավտոմեքենայի միջին երկայնական հարթությանն ուղղահայաց և V_2 կետով 1° անկյունով դեպի ներքև անցնող P_4 հարթությունով:

2) B գոտին որոշում են եզրից ավելի քան 25 մմ հեռավորության վրա և արտաքին մակերևույթի չափերը սահմանափակող չորս հարթություններով:

ա) V_1 և V_2 կետերով 17° անկյունով դեպի ձախ անցնող P_1' ուղղաձիգ հարթությունով,

բ) V_1' և V_2' կետերով 17° անկյունով դեպի աջ V_1 և V_2 սիմետրիկ ավտոմեքենայի միջին երկայնական հարթությանը համեմատ անցնող P_2' ուղղաձիգ հարթությունով,

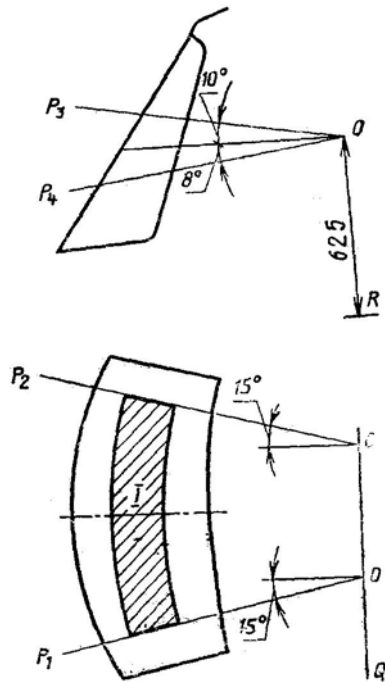
գ) ավտոմեքենայի միջին երկայնական հարթությանն ուղղահայաց և V_1 կետով 7° անկյունով դեպի վերև անցնող P_3' հարթությունով,

դ) ավտոմեքենայի միջին երկայնական հարթությանն ուղղահայաց և V_2 կետով 5° անկյունով դեպի ներքև անցնող P_4' հարթությունով:

51. Բեռնատար ավտոմեքենաների, ավտոբուսների, տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների հողմապակիների 1-ին գոտու որոշումը

1) Հողմապակիների 1-ին գոտու դիրքի որոշումն իրականացնում են 3-րդ գծապատկերին համապատասխան և.

- ա) տրանսպորտային միջոցի միջին երկայնական հարթությանը զուգահեռ ուղղաձիգ հարթությունով անցնող վարորդի նստոցի ստուգիչ R կետի վերևում 625 մմ բարձրության վրա գտնվող և ղեկանիվի առանցքով անցնող O տեսադաշտի կետի հիման վրա,
- բ) O տեսադաշտի կետով անցնող և տրանսպորտային միջոցի միջին երկայնական հարթությանն ուղղահայաց հորիզոնական ուղիղ գծի՝ OQ ուղու հիման վրա:

Գծապատկեր 3

2) 1-ին գոտին որոշում են հողմապակու արտաքին մակերևույթի չափերը սահմանափակող չորս հարթությունով.

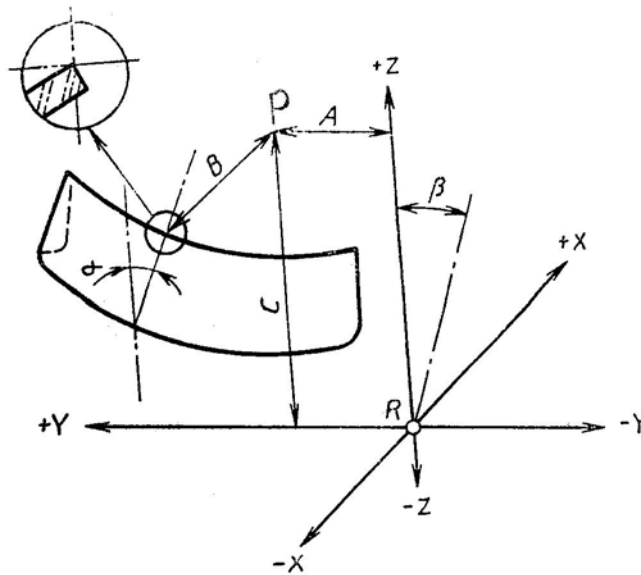
ա) O կետով և տրանսպորտային միջոցի միջին երկայնական հարթությունից 15° անկյունով դեպի ձախ անցնող P_1 ուղղաձիգ հարթությունով,

բ) P_1 -ին սիմետրիկ և տրանսպորտային միջոցի միջին երկայնական հարթությունից աջ գտնվող P_2 ուղղաձիգ հարթությունով,

գ) OQ -ին ուղիղ և հորիզոնական հարթության 10° անկյունով դեպի ներքև անցնող P_3 հարթությունով,

դ) OQ -ին ուղիղ և հորիզոնական հարթության 8° անկյունով դեպի վերև անցնող P_4 հարթությունով:

Սույն տեխնիկական կանոնակարգի 4-րդ գծապատկերին համապատասխան հողմապակու թեքության անկյունը և վարորդի նստոցի թիկնակի թեքության անկյունը մարդատար ավտոմեքենաների համար տրանսպորտային միջոցում հողմապակու վերին եզրի միջին մասի համեմատ P (A , B , C) կետի կորդինատները նշում են ավտոտրանսպորտի հողմապակիների գծագրերում:

Գծապատկեր 4

Թույլատրվում է տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների համար 1-ին գոտու դիրքն ընդունվել հողմապակու ամբողջ մակերևույթը՝ բացառությամբ 100 մմ լայնությամբ ծայրամասային գոտուց:

IX. ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳՈՎ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՊԱՀՐՈՎՈՂ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

Ստանդարտի նշագիրը	Պահանջներ և փորձարկման մեթոդներ սահմանող ստանդարտի անվանումը
ԳՕՍ 5727 3-րդ և 4-րդ բաժին	Ապակիներ անվտանգ վերգետնյա տրանսպորտային միջոցների համար. Ընդհանուր տեխնիկական պայմաններ
ԳՕՍ 13521	Ապակիներ էլեկտրագնացքների և դիզել-գնացքների ուղևորատար վագոնների. Հիմնական չափեր և տեխնիկական պահանջներ
ԳՕՍ 14192	Մակնշում բեռների
ԳՕՍ 27902	Ապակի անվտանգ ավտոմեքենաների, տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների համար. Օպտիկական հատկությունների որոշում
ԳՕՍ 27903	Ապակի անվտանգ ավտոմեքենաների, տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների համար. Մեխանիկական հատկությունների որոշում
ԳՕՍ 27904	Ապակի անվտանգ ավտոմեքենաների, տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների համար. Լուսակայունության, ջերմակայունության և խոնավակայունության որոշում